

**UCHWAŁA NR XXIV/182/20
RADY GMINY SIEKIERCZYN**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siekierczyn na lata 2021-2025"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.), w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.) i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218) **Rada Gminy Siekierczyn uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siekierczyn na lata 2021 - 2025”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siekierczyn.

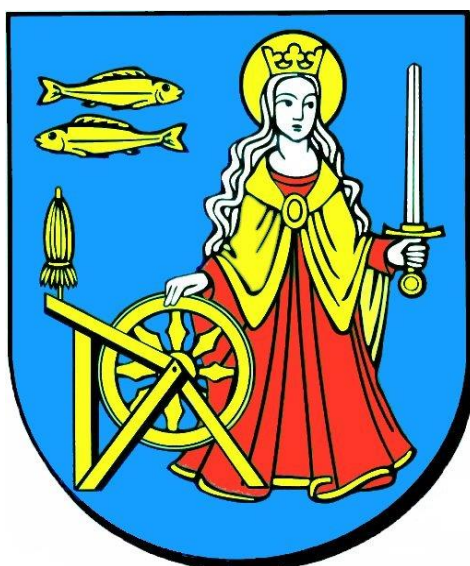
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Kret

Załącznik
do uchwały Nr XXIV/182/20
Rady Gminy Siekierczyn
z dnia 29 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021 – 2025

Siekierczyn 2020 r.

WSTĘP

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszaniu jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Siekierczyn na lata 2021 - 2025, zwany dalej Programem. Program ten zawiera formalne podstawy prawne działania, jego cele i zasady, wymienia adresatów Programu, instytucje i organizacje współpracujące. Program przedstawia także charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie, pomoc przewidywaną dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, założenia procedury Niebieskie Karty i dostępne dane na temat przemocy w rodzinie w gminie Siekierczyn w latach 2021 - 2025.

I. PODSTAWY PRAWNE

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 218) poprzez zapis art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Dotychczas w gminie Siekierczyn realizowano program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie przyjęty uchwałą Nr IX/55/15 Rady Gminy Siekierczyn z dnia 30 czerwca 2015 r.

Z uwagi na zakończenie czasu jego realizacji i ze względu na dynamikę zmian społecznych, potrzebę dbania o rodziny dotknięte przemocą domową, należy te działania kontynuować oraz korygować poprzez wyznaczenie do realizacji nowych celów.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siekierczyn na lata 2021 - 2025 został opracowany na podstawie delegacji ustawowej, o której wspomniano powyżej. Ponadto w jego treści znajdują się odwołania do niektórych zapisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 15 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi czy ustawy z dnia 6 czerwca 2007 r. - Kodeks karny.

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm), które jest ścigane z urzędu.

Artykuł 207 Kodeksu karnego mówi:

- „§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.
- § 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę Niebieskie Karty, której procedura od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura Niebieskie Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych

i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę Niebieskiej Karty w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością podjęły informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, zobowiązane są niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

I. TEORETYCZNE PODSTAWY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy”. Przemoc w rodzinie to *„zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”* [Nowakowska, 2008, s. 21].

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2020 r. poz. 218) definiuje przemoc w rodzinie *jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasał, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.

2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i potrzeb emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
2. **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
3. **Faza miodowego miesiąca** – to czas skrucy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma często tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do jej zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega sama siebie, sprawcę i innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOLECZNYCH NA TERENIE GMINY SIEKIERCZYN

Gmina Siekierzyn jest położona w południowo – zachodniej części województwa dolnośląskiego i zachodniej części powiatu lubańskiego. W skład gminy wchodzi miejscowości: Siekierzyn, Nowa Karczma, Wyręba, Rudzica, Zaręba, Wesołówka, Pisaczów, Ponikowo.

Z danych ewidencji ludności (stan na 31.12. 2019 r.) wynika, że w Gminie Siekierzyn zamieszkuje 4 495 mieszkańców, (w tym 2 2254 kobiety i 2 241 mężczyzn).

Opracowanie Programu przeciwdziałania przemocy wymaga wnikliwej diagnozy tego zjawiska. Diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Siekierzyn sporządzono na podstawie obserwacji i informacji otrzymanych z:

- Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siekierzynie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówek oświatowych z terenu Gminy Siekierzyn.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 jest rozszerzeniem planowanych działań do podjęcia w ramach realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Nikotynizmowi w Gminie Siekierzyn na rok 2021.

Istotnym elementem Programu jest koordynacja działań podejmowanych przez Gminę na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów z różnych dziedzin, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.

Jednocześnie stwierdzić należy nieznaczny wzrost interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury Niebieskie Karty. Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników socjalnych oraz z oferty działającego na terenie Gminy Siekierzyn Punktu Konsultacyjnego, w którym przyjmuje prawnik, psycholog oraz terapeuta w sprawach dotyczących uzależnień i przemocy.

Niełatwo jest dokładnie ocenić skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują ją statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2017 - 2019 przez instytucje:

Instytucja zakładająca Niebieska Kartę	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2017	2018	2019
Razem	3	7	9
Policja	3	3	6
GOPS	0	4	3
Oświata	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Siekierzynie

Z doświadczenia zawodowego pracowników socjalnych wynika, iż w większości zjawisk przemocy w rodzinach towarzyszy nadużywanie alkoholu oraz substancji odurzających przez niektórych członków rodzin. Podobne wnioski wynikają z analizy dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierzynie. Ponadto w wielu przypadkach dostrzegane są sytuacje, gdzie problem przemocy nie jest zgłaszany, a rodziny dotknięte przemocą niechętnie wyrażają zgodę na rozpoczęcie procedury Niebieskiej Karty.

Z informacji uzyskanych ze szkół wynika, iż diagnozowanie zjawiska przemocy odbywa się na bieżąco w ciągu całego roku szkolnego. Przemoc wśród uczniów odnotowano sporadycznie, a przejawiała się ona najczęściej w postaci werbalnej: wulgaryzmy, czy wyśmiewanie. Rzadziej zdarzały się zjawiska przemocy fizycznej. Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Siekierzyn. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze ujawniane, co utrudnia jego rozpoznanie i przeciwdziałanie. Prowadzone ogólnopolskie i lokalne działania powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej, wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji oraz udzielania pomocy.

III. Zadania służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - zadania gminy

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie,
- wszczyna procedurę Niebieskie Karty zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Ochrona zdrowia

Głównym zadaniem ochrony zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu zjawisku towarzyszą uszkodzenia zdrowia somatycznego oraz zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły fizycznej,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkiego obrażenia ciała).

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe, wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką, ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza Policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenie pierwszej pomocy,
- organizowanie niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podejmowanie, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego oraz zatrzymania,
- przeprowadzanie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.

- przeprowadzanie na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczyna procedurę Niebieskie Karty zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18. roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa, powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadzić rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania jej godności,
- zdiagnozować sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielić kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zorganizować niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udzielić kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszcząć procedurę Niebieskie Karty zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji, gdy aktom przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii,
- wszczyna procedurę Niebieskie Karty zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Przedstawiciele GKRPA są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem zjawiska przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

IV. Cele programu

Cele główne programu:

1. Dążenie do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Siekierzyn.
2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc.
3. Zwiększenie pomocy i ochrony dla ofiar przemocy w rodzinie.

Cele główne będą realizowane między innymi przez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) wsparcie rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 4) edukację społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 5) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 6) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe programu:

Cel 1.

Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Siekierczyn

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	a) Sporządzanie statystyk określających wielkość zjawiska przemocy i ich aktualizacja, b) Przeprowadzanie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie, - Zespół Interdyscyplinarny, - Policja - GKRPA w Siekierczynie, - Szkoły z terenu gminy Siekierczyn, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2021 - 2025 każdego roku w roku rozpoczęcia - 2021 i na koniec roku 2025

Cel 2.

Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych oraz skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	a) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, c) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, d) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie, - Zespół Interdyscyplinarny, - Policja, - GKRPA w Siekierczynie, - inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Działania ciągłe lata 2021 - 2025

		f) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, g) zbieranie materiałów dowodowych zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty, h) występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 § 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i) udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych.		
--	--	---	--	--

Cel 3.

Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie	a) nawiązanie współpracy z instytucjami z terenu województwa dolnośląskiego zapewniającymi schronienie ofiarom przemocy, b) udzielanie świadczeń pieniężnych.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie,	lata 2021 - 2025
2.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy	a) prowadzenie pracy socjalnej, b) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego w Siekierczynie, c) edukowanie ofiar przemocy w zakresie przysługujących im praw.	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie, - Placówki oświatowe - Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny w Siekierczynie, - Policja, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu	
3.	Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	a) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy, b) organizowanie grup wsparcia dla osób pokrzywdzonych i ofiar dotkniętych przemocą (w miarę potrzeb)	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie, - Policja, - Zespół Interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu.	

Cel 4.

Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno – informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie,</p> <p>b) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki,</p> <p>c) organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,</p> <p>d) współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie, - Policja, - Placówki oświatowe, - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, - Przewodniczący GKRPA, - Zespół Interdyscyplinarny, - ochrona zdrowia, - kuratorzy sądowi</p>	lata 2021 - 2025

Cel 5.

Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w celu poprawy współpracy i skuteczności podejmowanych działań

Lp.	Zadanie	Działania	Realizatorzy/Partnerzy	Termin realizacji
1.	Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) uczestnictwo w szkoleniach, doradztwie, warsztatach, konferencjach przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie,</p>	<p>- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie, - Policja, - Placówki oświatowe, - Przewodniczący GKRPA, - Zespół Interdyscyplinarny, - kuratorzy sądowi</p>	lata 2021 - 2025

		<p>realizacji procedury Niebieskiej Karty, (szkolenia wspólne i resortowe),</p> <p>b) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń między pracownikami różnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</p>		
--	--	--	--	--

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny zamieszkujące Gminę Siekierczyn ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) rodzin i osób dotkniętych bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- 3) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi, bądź dotkniętymi zjawiskiem przemocy.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierczynie,
- 2) Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siekierczynie,
- 4) Punkt Konsultacyjny w Siekierczynie,
- 5) Placówki oświatowe,
- 6) Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Siekierczynie,
- 7) Placówki ochrony zdrowia.

VII. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT dotyczy sytuacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w jakiej obecnie znajduje się gmina. Pozwoli na sformułowanie koncepcji stworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Zasoby instytucjonalne gminy:

- < Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- < Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- < Placówki oświatowe,
- < Placówki ochrony zdrowia,
- < Sołtysi i rady sołeckie,
- < Instytucje kościelne.

2. Mocne strony

- < Dobrze przygotowana do działania i doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej,

< Znajomość problemu i umiejętność wykorzystywania wiedzy teoretycznej w praktyce,

< Dobra współpraca z organizacjami i służbami,

< Poparcie działań i dobra współpraca z samorządem gminnym.

3. Słabe strony

< Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,

< Brak specjalistycznej placówki pomagającej ofiarom przemocy,

< Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych,

< Brak spójnego systemu współpracy między podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą.

4. Zagrożenia

< Słaba kondycja ekonomiczna rodzin,

< Stereotypy na temat przemocy domowej,

< Negatywne wzorce zachowań społecznych,

< Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,

< Problemy z uzależnieniami rodzin.

VIII. SPODZIEWANE EFEKTY

1) Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy.

2) Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Siekierzyn.

3) Zwiększenie skuteczności działań pomocowych.

4) Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy.

IX. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program będzie realizowany na terenie gminy Siekierzyn w latach 2021 - 2025. Jego wdrażanie rozpocznie się niezwłocznie po jego uchwaleniu, a zaplanowane działania do realizacji będą wprowadzane w formie ciągłej.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

Realizacja Programu będzie systematycznie monitorowana. Monitoring umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań oraz rozwijanie Programu w przyszłości. Monitorowanie Programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siekierzynie na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów Programu. Ostateczne efekty podsumowane zostaną w raporcie po zakończeniu jego realizacji. Przy ocenie Programu będą brane pod uwagę następujące wskaźniki:

1. liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
5. Ilość uczestników grup wsparcia,
6. liczba uruchomionych procedur Niebieska Karta,
7. liczba ofiar przemocy w rodzinie,
8. liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
9. liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
10. liczba interwencji związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Siekierzyn, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych w miarę możliwości z innych źródeł.

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXIV/182/20 Rady Gminy Siekierzyn z dnia 29 grudnia 2020 r.

Konieczność opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2009 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Siekierzyn na lata 2021 - 2025. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczący sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie w gminie oraz zminimalizować jego skutki.

Biorąc pod uwagę powyższe, niniejsza uchwała stanowi wykonanie ww. obowiązków, a jej podjęcie jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Kret